

Indeks Percepcji Korupcji Transparency International 2007

Pytania i Odpowiedzi

Informacje ogólne

- Czym jest Indeks Percepcji Korupcji?
- Jaką definicję korupcji przyjęto przy badaniu IPK?
- Dlaczego IPK opiera się wyłącznie na percepcji?

Metodologia

- Ile państw obejmuje IPK 2007?
- Dlaczego do IPK włączono nowe państwa?
- Które kraje mogłyby zostać objęte badaniem IPK w przyszłości?
- Z jakich źródeł korzysta IPK?
- Czy opinie są brane pod uwagę w badaniach wykorzystanych przy opracowywaniu IPK?
- Czy wyniki IPK wpływają na opinie respondentów?
- Czy metodologia badań w IPK 2007 uległa zmianie?
- W jaki sposób TI zapewnia kontrolę jakości IPK?

Interpretacja IPK

- Co jest ważniejsze - pozycja na liście czy wynik?
- Czy państwo o najniższej liczbie punktów jest najbardziej skorumpowanym krajem na świecie?
- Przykład: Jak rozumieć pozycję Somalii zgodnie z IPK 2007?
- Czy wyniki poszczególnych państw w IPK 2007 można porównywać z wynikami z poprzednich IPK?
- Dlaczego wynik danego kraju niewiele się zmienia mimo wdrażania lub braku reform antykorupcyjnych, czy ujawnienia nowych afer korupcyjnych?

Różnice w wynikach pomiędzy rokiem 2006 a 2007

- Wyniki których krajów pogorszyły się najbardziej pomiędzy 2006 a 2007 rokiem?
- Wyniki których krajów uległy największej poprawie?

Zastosowanie IPK

- Czy IPK jest wiarygodną miarą postrzeganego poziomu korupcji w danym kraju?
- Czy IPK stanowi wiarygodną podstawę do przyznawania pomocy finansowej?

Indeks Percepcji Korupcji TI a walka z korupcją

- Z czego finansowany jest IPK?
- Czym różni się IPK od Globalnego Barometru Korupcji TI?
- Czym różni się Globalny Raport Korupcji TI od IPK?

Informacje ogólne

Czym jest IPK?

Indeks Percepcji Korupcji TI klasyfikuje kraje według stopnia, w jakim odczuwa się w nich korupcję wśród urzędników państwowych i polityków. Indeks ten ma charakter złożony, jest badaniem na wielką skalę, które opiera się na danych o korupcji zebranych przez niezależne i szanowane instytucje na podstawie licznych sondaży, w tym również opinii ekspertów i przedsiębiorców. IPK odzwierciedla spostrzeżenia na temat korupcji w różnych miejscach świata, w tym także opinie ekspertów z ocenianych krajów. Pomysłodawcą tego badania jest niemiecki profesor z uniwersytetu w Passau, Johann Graf Lambsdorff.

Jaka definicję korupcji przyjęto przy badaniu IPK?

IPK Transparency International skupia się na korupcji w sektorze publicznym i definiuje ją jako nadużycie publicznego stanowiska w celu uzyskania prywatnej korzyści. W ankietach, które pomogły oszacować IPK znalazły się pytania związane z nadużyciem publicznego stanowiska dla prywatnych korzyści, na przykład przekupywanie urzędników państwowych, obecność łapówek w zamówieniach publicznych, defraudacja funduszy publicznych, a także pytania sprawdzające przepisy antykorupcyjne, związane z korupcją w administracji i polityce.

Dlaczego IPK opiera się wyłącznie na percepcji?

Cieężko jest ocenić ogólny poziom korupcji w poszczególnych krajach opierając się tylko i wyłącznie na danych empirycznych, na przykład porównując ilość łapówek, oskarżeń czy spraw sądowych. W przypadku spraw sądowych takie dane porównawcze nie odzwierciedlają rzeczywistego poziomu korupcji, a raczej podkreślają stopień, w jakim prokuratura, sądy i media pokazują korupcję w danym kraju. Jednym z wiarygodnych sposobów na zbieranie danych jest więc poleganie na doświadczeniu i spostrzeżeniach tych, którzy mają bezpośredni kontakt z korupcją w danym kraju.

Metodologia

Ile krajów znajduje się na liście IPK?

IPK z 2007 roku obejmuje 180 państw. W 2006 roku w jego skład wchodziły 163 kraje.

Dlaczego do IPK dołączono nowe państwa?

Zwiększenie liczby krajów w tegorocznym IPK związane jest z tym, że w badaniach uwzględniono trzy nowe źródła: Country Performance Assessment Ratings Azjatyckiego Banku Rozwoju, Country Policy and Institutional Assessments Afrykańskiego Banku Rozwoju oraz Bertelsmann Transformation Index. Dzięki temu następujące kraje wzbogaciły listę IPK 2007: Afganistan, Wyspy Zielonego Przylądka, Komory, Dżibuti, Gwinea-Bissau, Kiribati, Liberia, Malediwy, Czarnogóra, Samoa, wyspy świętego Tomasza i Książęca, wyspy Salomona, Somalia, Saint Lucia, Saint Vincent i Grenadyny, Tonga i Republika Vanuatu.

Które kraje mogłyby zostać objęte badaniem IPK w przyszłości?

Kraje bądź terytoria o dwóch zestawach danych to: Anguilla, Antigua i Barbuda, Aruba, Bahamy, Bermudy, Kajmany, Fidżi, Mikronezja (Sfederowane Stany Mikronezji), Antyle Holenderskie, Korea Północna, Palestyna, Portoryko, Federacja Saint Kitts i Nevis, Tuvalu i Wyspy Dziewicze (USA). Wszystkie te kraje i terytoria muszą dysponować jeszcze jednym zestawem danych, by można je było uwzględnić w przyszłych IPK.

Kraje i terytoria posiadające tylko jeden zestaw danych to: Samoa Amerykańska, Andora, Brunei,

Wyspy Cooka, Gujana Francuska, Gwadelupa, Guam, Kosowo, Liechtenstein, Wyspy Marshalla, Martynika, Reunion, Turks i Caicos, Wyspy Dziewicze (brytyjskie). Wszystkie te kraje i terytoria muszą dysponować jeszcze co najmniej dwoma dodatkowymi zestawami danych, by można je było uwzględnić w IPK.

Z jakich źródeł korzysta IPK?

IPK 2007 opiera się na czternastu różnych badaniach i sondażach przeprowadzonych przez 12 niezależnych instytucji. TI dokłada wszelkich starań, by zapewnić najwyższą jakość źródeł i uczciwość pracy badawczej. Dane, by móc je zakwalifikować, muszą być dobrze udokumentowane i wystarczająco bogate, by ocenić ich wiarygodność. Wszystkie źródła muszą dostarczyć ranking krajów i zbadać całkowity zasięg korupcji. Te warunki wykluczają badania, które łączą korupcję z innymi zjawiskami, takimi jak brak stabilności politycznej, decentralizacja, czy nacjonalizm.

Dane do IPK Transparency International uzyskała nieodpłatnie. Niektóre źródła nie pozwalają na ujawnianie swoich danych, inne z kolei są szeroko dostępne. Pełna lista źródeł, więcej szczegółów na temat pytań z sondaży oraz liczba respondentów dla IPK 2007 znajdują się na stronie <http://transparency.pl> lub <http://www.ICGG.org>

Czyje opinie są brane pod uwagę w badaniach wykorzystanych przy opracowywaniu IPK?

Wyniki IPK odzwierciedlają fachową wiedzę dotyczącą praktyk korupcyjnych zarówno w krajach uprzemysłowionych, jak i w tych rozwijających się. Badania przeprowadza się wśród biznesmenów i analityków krajowych. Bierze się pod uwagę dwie grupy respondentów - rezydentów i nierezydentów danego kraju. Należy zauważyć, że poglądy rezydentów zazębiają się z poglądami osób, które statusu rezydenta nie mają.

Czy wyniki IPK wpływają na opinie respondentów?

Od czasu pierwszej publikacji w 1995 roku IPK zyskał duży rozgłos w mediach międzynarodowych. Pojawiła się więc obawa, że dane publikowane przez TI mogą znacząco wpływać na opinie respondentów, co wywołałoby tzw. problem kolistości. Hipotezę tę sprawdzono w 2006 roku za pomocą pytania sondażowego, które skierowano do przedsiębiorców na całym świecie. Ponad 9 tys. odpowiedzi udowodniło, że wiedza o IPK nie skłania specjalistów do powtarzania opinii innych. Niemniej wiedza na temat IPK może być motywacją dla respondentów do wyrażania własnych poglądów.

Czy metodologia w IPK 2007 uległa zmianie?

W tym roku metodologia IPK nieco się zmieniła, by w pełniejszy sposób uwzględnić informacje pochodzące z różnych źródeł indeksu. IPK lepiej odzwierciedla teraz względne zmiany wyników w oryginalnych źródłach. Choć dzięki temu ostateczne wyniki IPK poszczególnych krajów lepiej informują o zmianach, jakie zaszły przez ostatni rok, pozycje tych krajów w ogólnym rankingu praktycznie się nie zmieniły.

Bardziej szczegółowy opis można znaleźć w dokumencie dotyczącym metodologii IPK dostępnym na stronie <http://transparency.pl> bądź http://transparency.org/policy_research/surveys_indices/about

W jaki sposób Transparency International zapewnia kontrolę jakości IPK?

Metodologia IPK jest sprawdzana przez Index Advisory Committee, w którego skład wchodzi czołowi eksperci z różnych krajów z zakresu korupcji, ekonometrii i statystyki. Choć członkowie komitetu mogą proponować zmiany, jakie powinno się wprowadzić przy badaniu IPK, ostateczna

decyzja dotycząca metodologii należy do TI. Najnowszą listę członków Index Advisory Committee i strukturę ich organizacji można znaleźć na stronie: http://transparency.org/policy_research/surveys_indices/about

Interpretacja IPK

W jaki sposób należy interpretować wyniki IPK?

Przez IPK należy rozumieć ranking krajów z punktami wahającymi się od 0 (wysoki stopień korupcji) do 10 (zjawisko korupcji prawie nie istnieje).

Co jest ważniejsze – pozycja kraju czy jego wynik?

Choć ranking krajów pozwala TI stworzyć indeks, indywidualny wynik każdego kraju jest dużo ważniejszym wskaźnikiem postrzeganego poziomu korupcji w danym kraju. Pozycja kraju może ulec zmianie również dlatego, że w rankingu pojawiają się nowe kraje, a inne z niego znikają.

Czy państwo z najniższą liczbą punktów jest najbardziej skorumpowanym krajem na świecie?

Nie. Najniższy wynik informuje o tym, że w tym kraju zjawisko korupcji jest postrzegane najsilniej ze wszystkich krajów objętych IPK. Na świecie jest ponad 200 niepodległych państw, a najnowsze badanie IPK uwzględnia 180 z nich. IPK nie dysponuje informacjami o krajach, których ranking nie uwzględnia.

Przykład – jak interpretować wynik Somalii w IPK 2007?

Według IPK 2007 poziom korupcji w Somalii jest postrzegany jako najwyższy ze wszystkich krajów rankingu. Nie oznacza to, że Somalia jest najbardziej skorumpowanym krajem, a jej mieszkańcy najbardziej skorumpowanym narodem. Choć zjawisko korupcji jest tam jedną z głównych przeszkód ku dobrym rządów, rozwojowi i walce z ubóstwem, większość Somalijczyków to jedynie ofiary korupcji. Jeśli korupcji dopuszcza się ograniczona liczba wpływowych osób, a przywódcy polityczni i instytucje nie potrafią jej kontrolować ani jej zapobiegać, to nie oznacza to, że kraj ten bądź jego mieszkańcy są najbardziej skorumpowani.

Czy wynik danego kraju w IPK 2007 można porównywać z wynikami z poprzednich indeksów?

Indeks jest przede wszystkim ilustracją poglądów przedsiębiorców i analityków krajowych z ostatnich kilku lat i mniejszą wagę przykładają do corocznych zmian. Wszelkie zestawienia z poprzednimi indeksami powinny się opierać jedynie na liczbie punktów danego kraju, a nie na jego pozycji w rankingu.

Coroczne zmiany punktów danego kraju mogą być rezultatem zarówno nowego postrzegania sytuacji w danym kraju, jak i zmian w metodologii badań IPK. Jedynym wiarygodnym sposobem na porównanie wyników kraju na przestrzeni czasu jest analiza poszczególnych badań, z których każde może odzwierciedlać zmiany w ocenie.

Dlaczego wynik danego kraju niewiele się zmienia mimo wdrażania lub braku reform antykorupcyjnych, czy ujawnienia nowych afer korupcyjnych?

Trudno jest poprawić wynik kraju w krótkim okresie czasu. IPK 2007 w dużej mierze opiera się na danych z ostatnich dwóch lat dotyczących spostrzeżeń, które z kolei mogły się narodzić dużo wcześniej. Oznacza to, że znaczące zmiany w percepcji korupcji mogą wpłynąć na indeks dopiero po dłuższym okresie czasu.

Różnice w wynikach pomiędzy rokiem 2006 a 2007

Wyniki których krajów pogorszyły się najbardziej pomiędzy 2006 a 2007 rokiem?

Z przyczyn opisanych powyżej, porównywanie wyników z roku na rok sprawia dużo trudności. Niemniej prześledzenie zmian w poszczególnych badaniach składających się na IPK pozwala wyodrębnić pewne tendencje. Dużo gorsze wyniki w porównaniu z poprzednim indeksem, osiągnęły w tym roku następujące kraje: Austria, Bahrajn, Belize, Bhutan, Jordania, Laos, Makao, Malta, Mauritius, Oman, Papua-Nowa Gwinea i Tajlandia. W przypadku tych krajów zmiany percepcji korupcji dokonały się na przestrzeni ostatnich dwóch lat.

Wyniki których krajów uległy największej poprawie?

Przy tych samych zastrzeżeniach co w poprzednim pytaniu oraz na podstawie danych z poszczególnych badań IPK, lepsze wyniki w porównaniu z IPK 2006 zanotowały następujące kraje: Kostaryka, Chorwacja, Kuba, Czechy, Dominika, Włochy, Macedonia, Namibia, Rumunia, Seszele, RPA, Surinam i Suazi.

Zastosowanie IPK

Czy IPK jest wiarygodną miarą postrzeganego poziomu korupcji w danym kraju?

IPK stanowi godne zaufania narzędzie pomiaru poziomu korupcji, które jest często testowane i wykorzystywane przez wielu analityków i naukowców. Niemniej wiarygodność IPK może się różnić w zależności od kraju. Państwa o dużej liczbie źródeł i nieznaczących różnicach w ocenach wystawionych przez te źródła (odznaczających się wąskim przedziałem ufności) posiadają bardziej wiarygodne wyniki i pozycję na liście.

Czy IPK stanowi wiarygodną podstawę do przyznawania pomocy finansowej?

Niektóre rządy próbowały zastosować punkty z indeksu, by określić, które kraje potrzebują pomocy, a które nie. Transparency International nie zachęca do takiego wykorzystywania IPK. Nie można odrzucić krajów postrzeganych jako bardzo skorumpowane, bo to właśnie one potrzebują pomocy, by wydostać się ze spirali biedy i korupcji. Jeśli kraj uważany jest za skorumpowany, ofiarodawcy powinni zrozumieć, że potrzebne są systematyczne inwestycje mające na celu walkę z korupcją. Ofiarodawcy, którzy zdecydują się na wspieranie głównych projektów w krajach uważanych za skorumpowane, powinni zwracać szczególną uwagę na ostrzeżenia i sprawdzać, czy zachodzą odpowiednie procesy kontrolne.

Indeks Percepcji Korupcji TI a walka z korupcją

Z czego finansowany jest IPK?

Transparency International jest finansowane przez liczne agencje rządowe, fundacje i korporacje międzynarodowe i dzięki ich finansowemu wsparciu może być opracowywany IPK. Dodatkowa pomoc finansowa na narzędzia pomiarowe TI pochodzi od firmy Ernst & Young. Przyjmowanie pomocy przez TI nie oznacza popierania polityki firmy i nie pozwala ofiarodawcom na ingerowanie w zarządzanie projektami. Więcej informacji na temat źródeł finansowych TI można znaleźć na stronie internetowej http://www.transparency.org/support_us

Czym różni się IPK od Globalnego Barometru Korupcji TI?

IPK mierzy stopień, w jakim eksperci postrzegają korupcję w sektorze publicznym w różnych krajach, podczas gdy Globalny Barometr Korupcji (patrz http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/gcb) skupia się na stosunku do korupcji i doświadczeniach z nią związanych w społeczeństwie danego kraju.

Czym różni się IPK od Indeksu Przekupstwa TI?

IPK wskazuje postrzegany poziom korupcji w danym kraju, z kolei Indeks Przekupstwa skupia się na skłonności firm z głównych krajów eksportujących do przekupstwa, dzięki czemu stanowi cenną wskazówkę na temat stron inicjujących dawanie łapówek. Najnowszy Indeks Przekupstwa opublikowano w październiku 2006 roku i jest dostępny pod adresem: http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/bpi

Czym różni się Globalny Raport Korupcji od IPK?

IPK Transparency International klasyfikuje kraje pod względem stopnia, w jakim postrzega się korupcję wśród urzędników państwowych i polityków. Globalny Raport Korupcji przedstawia wnikliwą ocenę stanu korupcji na świecie, gromadzi opinie ekspertów i aktywistów, by badać korupcję w konkretnym sektorze, przedstawiać raport o korupcyjnych tendencjach i pokazać najnowsze odkrycia na temat korupcyjnych i antykorupcyjnych reform. Najnowszy Globalny Raport Korupcji z maja 2007 roku skupia się na korupcji w systemach sądowniczych (można go ściągnąć ze strony http://www.transparency.org/publications/gcr/download_gcr)

